

Pipafüist

2008. szeptember • II. évfolyam, 5. szám

Közéleti Civil Hírmondó

Ára: 100 Ft

Az új könyvtárvezető bemutatkozása

Bujdosó Katalin vagyok, Jászberényben születtem.

A szüleim, nagyszüleim, dédszüleim is Jászok, Jászberényben és környékén éltek mindannyian. Sokan vagyunk, nagy a rokonság, de a fiatalok már szétszéledtek, az ország minden területén élnek hozzám közel állók.

Az itteni könyvtárat sokan látogatták, az orvosok, professzorok kéréseit igyekeztünk maximálisan kiszolgálni, és a háttérből segíteni – közvetett módon – a betegek jobbulását, ami egy kórház összes dolgozójának a feladata.

Szeged gyönyörű város, pezsgő kulturális élettel, számtalan időtöltési lehetőség-

nyezetemben dolgozóknak éppúgy, mint a lelkes könyvtárba látogató olvasóknak.

A város kellemes, nyugodt, lenyűgöző, hogy az emberek ismerik egymást.

Név szerint tudják, hogy kinek a telkét veszélyezteti a felgyült esővíz, vagy kinek kötött házasságot a gyermeke, kinek született unokája, és ki vesztett el valakit.

Ebben a városban nehéz személytelennek maradni, talán kevesebb a magányos, elkallódott, depressziós ember, több odafigyeléssel élnek az emberek egymás közelében, nemcsak egymás mellett.

Történetek események, melyek már Jászfényszaruhoz kötnek, ott voltam az I. Magyarországi Tarlófesztiválon, a könyvtár gabonaképek készítésére invitálta a kézműves sátorhoz érkező vendégeket Meghallgattam az augusztus 20-ai ünnepséget, megnéztem Hamza D. Ákos képeit a művelődési házban, részt vettem a testületi üléseken is, hogy még inkább megismerjenek, és én is ismerkedjem a város életével, előjáróival, polgáraival. A könyvtárba látogató olvasók nagyon kedvesek, udvariasak, érdeklődők és nyitottak, szeretek velük beszélgetni, a fiatalokkal éppúgy, mint az idősebbekkel.

Pályázatomban leginkább a gyerekeket, mint új célközönséget céloztam meg, remélhetőleg sikerül majd meghódítani őket, rendezvényekkel, programokkal, foglalkozásokkal.

Elsőkén a Magyar Népmese Napja kerül majd megrendezésre, ahová az óvodás, és kisiskolás korosztályt várjuk majd, de a részletekről csak később tudok biztosat.

Szeretnénk csatlakozni a Versegly Megegyei Könyvtár rendezvényeihez, októberben az Országos Tini Könyvtári Napok kerülnek előtérbe, Jászberényben, és Jászfényszarun is, épp tegnap kaptam a tájékoztatót jászberényből.

A jászberényi gyermekkönyvtárban dolgozó kolleganő már megkért, hogy az általuk kiírt Színház- és drámatörténeti versenyen vegyen részt egy jászfényszaruiakból

Kedves Olvasók!

Örömmel tájékoztatjuk Önöket, hogy a Nemzeti Civil Alapprogramhoz benyújtott pályázatunk alapján az NCA támogatásra méltónak ítélte a civil munkánkat, és azt, hogy civil közéleti hírmondót kívánunk megjelentetni. Így lehetőségünk nyílik arra, hogy egy ideig havonta vehessék kézbe újságunkat. És hogy mindez az Önök megaláztatására történjen, kérjük, hogy írjanak nekünk. Hiszen „mindenkinek van véleménye” – várjuk tehát híreiket, olvasói leveleiket!

És csak emlékeztetőül:

2007 decemberében indítottuk útjára kiadványunkat a Civil Közéleti Hírmondót „Pipafüst” címmel. Mikszáthi hangulatot idéz a cím, a küldetésünk pedig összefogásra ösztönöz, hiszen „a régiiek, amikor a sorsuk fordult, családjakkal összejöttek, megbeszélték dolgaikat”. Mi is ezt tesszük, megvitajuk a múlt és a jelen történéseit – teret adva mindenkinek –, hogy okulhassunk belőle, tervezhessünk a közös jövő érdekében. Ezt teszük lehetővé a szerkesztőségi és Kávéházi Esték beszélgetései is. Célunk értékeket megmenteni, értéket teremteni – közös gondolkodásra ösztönözni s ezt minél több olvasóhoz is eljuttatni. Pályázatunkat abból a célból is készítettük, hogy újságunkat továbbra is meg tudjuk jelentetni, a lapszámot növelni tudjuk s hogy a terjesztési területet bővítsük. További célunk, hogy a LEADER Vidékfejlesztési Közösségben (Jászberényi kistérség) a civil szférát kiadványunkkal is segítsük.

Kovács Béláné Pető Magdolna

álló csoport is, ez szintén októberben lesz, erre is készülünk majd.

Programok lesznek, biztatnám a fiatalokat, és mindenki mást is, hogy keressék fel könyvtárunkat, érdeklődjenek, nézelődjenek, mi örömmel fogadjuk majd őket.

Bujdosó Katalin

Fotó: Kovács Béláné Pető Magdolna

Gyerekkorom nyarait, nagyszüleim tanyáin töltöttem a húgommal, és unokatestvéreimmel, ahol igazán közel lehettünk a természethez, amíg a szem ellátott nem volt más, mint földek, és az ott legelő állatok. Szép évek voltak.

6 éves koromtól a Székely Mihály zenei általános iskolába jártam, hegedülni, és fuvolyázni tanultam, de nem voltam egy talentum. Szívesebben énekeltem inkább, számos énekkar tagja voltam már felnőttként is, legutóbb szegedi egyetemi kórusnak.

Középiskolai éveimet Szolnokon éltem meg.

Egészségügyi Szakközépiskolában végeztem, ápolónőként dolgoztam 4 évig, a jászberényi Erzsébet Kórház gastroenterológiai osztályán. Emberpróbáló feladat volt, lelki terhekkel, felelősséggel.

Édesanyám 42 évet dolgozott gyermekápolónőként, ő volt a példa a pályaválasztásnál, ő ki is tartott 42 évig, én viszont pályát módosítottam

Szegedre költöztem Jászberényből, ahol a húgom a József Attila Tudományegyetem hallgatója volt, jogi karon.

Együtt béreltünk egy lakást, én is kedvet kaptam a tanuláshoz, és elvégeztem a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolát, könyvtár szakon, és – ezzel párhuzamosan – dolgoztam a Szegedi Egyetem egyik orvosi szakkönyvtárban.

Itt előnyt jelentett az egészségügyben eltöltött pár év, a latin kifejezések, betegségek ismerete, a kórházak, klinikák megszokott légköre.

gel, mozgalmas nyarakkal. Én mégis sűrűn haza látogattam a szüleimhez, és gyerekkori barátaimhoz „szülőföldemre.”

14 évet dolgoztam Szegeden, és amikor férjhez mentem, akkor költöztem újból haza Jászberénybe.

A férjem is jászberényi, gyerekkorunk óta ismerjük egymást, számos közös érdeklődési területünk volt, van, nagyon szeretünk túrázni, kirándulni, gondoltam is, hogy itt, Jászfényszarun is jó lenne egy csapatot szervezni, akik hasonlóan, mint mi, szeretik az erdei sétákat, emelkedőket.

Két gyermekünk van, a kislányom, Júlia 4,5 éves, a kisfiam, Ákos 2 éves múlt júniusban. A lányom óvodás, a kisfiamra édesanyám vigyáz, amíg én dolgozom.

Jászfényszarut nem ismertem, inkább csak átutaztunk rajta, de amikor megtudtam (áprilisban), hogy itt megüresedik egy állás, érdekelni kezdett, mi zajlik a városban.

Eljöttem a családommal a május 1-jén megrendezésre kerülő város napjára, és megnéztük Nagyné Török Zsóka fazekas kiállítását, ami az egész családnak tetszett, a férjem készített is jó pár fényképet a művészno munkáiról, utána sétáltunk egyet a városban.

A város megtetszett, végül beadtam a pályázatomat a könyvtárvezetői állásra.

Sikerült az állást elnyernem, és közel két hónapja Jászfényszarun dolgozom.

Ez a könyvtár nem orvosi könyvtár, közművelődési, és sok minden másképpen történik itt, mint amit megtapasztaltam eddig, de mindenki segít, biztat, és ezért hálás vagyok a kolleganőmnek, és a közvetlen kör-

Jeles évfordulók

Szeptember

195 évvel ezelőtt született báró Eötvös József (Buda, 1813. szeptember 3. – Pest, 1871. február 2.) író, miniszter, a Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy Társaság elnöke. Báró Eötvös Ignác és báró Lilién Anna palotahölgy fia volt. 1836-1837-ben beutazta Európa nagy részét. Irodalmi működésének kezdete, kiváltképp a „Karthausi” című regénye nagy elismerést szerzett neki úgy az irodalomban, mint a közéletben. A reformkor politikai vitáiban védelmébe vette Kossuthot, és a parlamentáris kormányzat mellett érvelt. Az első magyar felelős kormányban a vallás- és közoktatási tárcát irányította, de mikor az események forradalmi színezetet öltöttek előbb Bécsbe, majd Münchenbe utazott, ahol folytatta történelmi és bölcséleti tanulmányait, és csak 1853-ban tért haza. 1855-től szinte csak az Akadémiának és a Kisfaludy Társaságnak élt, amelyet a forradalom után ő szervezett újjá. 1861-től ismét aktívan részt vett a politikai életben, de a politikai támadások hatására összeroppant és végül Pesten hunyt el.

180 évvel ezelőtt született és 140 évvel ezelőtt hunyt el Szendrey Júlia (Keszthely, 1828. december 29. – Pest, 1868. szeptember 6.) költő, író, Petőfi Sándor felesége. Apja, Szendrey Ignác, gazdatiszt volt. 1846. szeptember 8-án ismerkedett meg az ismert alkotónak számító Petőfi Sándorral a nagykárolyi megyebálban, majd egy évre rá össze is házasodtak. Petőfi halálhíre után Kolozsvárott, majd apjánál Erdődön élt és megpróbált információkat szerezni férjéről. Még le sem telt az egy év gyászidő, amikor Horvát Árpád történész, egyetemi tanár felesége lett, amit nemzeti felháborodás kísért. 1856-ban Andersen meséi nyomtatásában először az ő fordításában jelentek meg, olyan mesékkel, mint „A császár új ruhája” vagy a „Rendíthetetlen ólomkatona”. Az új házasságában három gyerek született, de 1866-ban új férjétől is különvált. A Kerepesi temetőben közös sírban nyugszik első férje szüleiével és Petőfi Istvánnal, Sándor öccsével. Sírjára – annak ellenére, hogy Horvát Árpád feleségeként halt meg – ezt vésték fel: „Petőfi Sándorné, Szendrey Júlia, élt 39 évet.”

180 évvel ezelőtt született és 100 évvel ezelőtt hunyt el Falk Miksa (Pest, 1828. október 7. – Budapest, 1908. szeptember 10.), író, politikus, az MTA tagja, Peter Falk amerikai színész (pl. Columbo felügyelő megformálója) dédapja. Elszegényedett kereskedőcsalád gyermeke, már 15 éves korában cikkeket írt a Pesten megjelenő német nyelvű lapokban. Pesten tette le a bölcsészdoktori szigorlatot, Bécsben műegyetemi tanulmányokat folytatott. Magyarországon és Bécsben több lapban publikált, cikkeiben bírálta az abszolutizmust, viszont névtelenül a bécsi politikát támogató konzervatív cikkeket is. A Kiegyezés után hazatért és a Pester Lloyd főszerkesztője lett. 1850 és 1860 között csatlakozott a Döblingben élő Széchenyi István köréhez. A Deák Ferenc alapította Szabadelvű Párt képviselője lett 1875-től. A párt 1905-ben bekövetkezett bukása után visszavonult a közélettől.

200 évvel ezelőtt született Kneziæ Károly (Velki Gradevac, Horvátország, 1808. szeptember 12. – Arad, 1849. október 6.) honvédtábornok, az aradi vértanúk egyike. Édesapja horvát származású, osztrák szolgálatban álló határőrtiszt volt. A császári hadsereg tagja volt, szolgálatait a magyar seregnek 1848 tavaszán ajánlotta fel. Részt vesz a szerbek elleni hadjáratban, a tápióbicskei csatában ő foglalta el a Tápió hídját, illetve a Komárom melletti csatában a sáncokat. Gyorsan emelkedett a ranglétrán, Damjanich János lábtörése után tábornokká és a harmadik hadtest főparancsnokává nevezték ki, így vett részt Buda ostromában. A peredi csata után Görgey leváltotta. Kossuth kinevezte a felső-tiszai hadtest parancsnokának, s a Honvédelmi Minisztériumban teljesített szolgálatot. Világosnál tette le a fegyvert. Kötél általi halálra ítélték, nyolcadik volt a kivégzettek sorában.

125 évvel ezelőtt született Gundel Károly (Budapest, 1883. szeptember 23. – Budapest, 1956. november 28.): vendéglős és gasztronómiai munkák írója. A kereskedelmi iskola elvégzése után 1900-tól Svájc, Németország, Anglia és Franciaország leghíresebb vendéglőiben tanulta a mesterséget. 1910-ben átvette a városligeti Wampetich-vendéglőt, 1920-tól 1925-ig a Royal Szálló, 1927-től a Gellért Szálló éttermeinek bérlelője. Gasztronómiai könyvei a legjobbak és legismertebbek közé tartoznak. Idegen nyelvű munkáival, népszerűsítette a magyar konyhát.

75 évvel ezelőtt hunyt el Almásy György (Felsőlendva, 1867. augusztus 11. – Graz, 1933. szeptember 23.): Ázsia-utazó, állattani és néprajzi gyűjtő, Almásy László Afrika-kutató atyja. Grazban végezte a jogi egyetemet. 1897-ben bejárta Dobruzsát és útjáról értékes madártani gyűjteményt hozott haza. 1900-ban utazott először Ázsiába, útjának zoológiai eredménye mintegy 20 000 gyűjtött állat (nagyobbrészt madár), köztük nem egy új faj volt. Nagy elismerést aratott pontos és szemléletes néprajzi megfigyeléseivel, melyek a kurgizok és a kazakok mindennapi életéről szóltak. 1906-i második ázsiai útján Kína északi részének földrajzi, földtani, meteorológiai, néprajzi és gazdasági viszonyait tanulmányozta. Erről az expedíciójáról megcsömörlötten tért haza, és azután teljesen visszavonultan élt.

115 évvel ezelőtt született Riszdorfer Ödön (1893. szeptember 26. –1944.), feltaláló. Jogi tanulmányokat végzett, majd kereskedelmi pályán működött. Az 1920-as években kezdett a fényképezőgépek automatizálásával foglalkozni. Készített teljesen automata és félautomata fényképezőgépet is. Találmányai úttörő jelentőségűek, a fényképezés automatizálási kérdéseit valószínűleg a világon elsőként oldotta meg. A Magyar Szabadalmi Hivatal adatbázisában a 23, a fotózáshoz kapcsolódó találmánya található. A főváros ostroma során eltűnt, nyughelye ismeretlen.

(Forrás: Neumann-ház – Jeles napok, MTA KFKI – HISTÓRIA, Új Könyvpiac – Évfordulók, Wikipédia)

Az angyalok köztünk élnek

Őszintén a Dawn-szindrómáról

Mi is jut először eszünkbe az angyal szó hallatán? Fehér ruha, glória, szárnyak, szőke fűtők, földöntúli fényesség...!

Pedig néha nem is gondolnánk, hogy az angyalok néha ennél sokkal hétköznapiabb ruhában járnak, nem látjuk a glóriájukat, és nem is mindig szőkék, de ugyan úgy képesek Ők is csodákra.

Nos talán valahol minden emberben ott él egy angyal, még ha nem tud is róla. Van azonban a világon egy, nem is tudom, nevezem talán embercsoportnak, vagy közösségnek (?), mindenesetre élnek a földön olyan emberek, akikben egészen biztosan ott élnek az angyalok! Ezekről az emberekről egyszer valaki azt mondta: „Amit Isten kivett a fejükből, a szívükbe tette...”! Igen! Ők a Dawn-szindrómások!

A Dawn-szindróma napjaink egyik leggyakoribb születési rendellenessége. Egy kromoszómamutáció, avagy kromoszóma-rendellenesség, amely a fogantatáskor alakul ki és egy egész életen át tartó fogyatékos állapotot okoz a magzatnál. Az elváltozásnak mentálisan, azaz szellemi szinten, szomatikusan, azaz testi szinten és pszichésen, azaz lelki vagy érzelmi szinten is észrevehető jelei vannak. Pontosabban az utolsó, azaz a pszichés elváltozás az, ami sokak szerint angyallá teszi a Dawn-szindrómásokat! Mivel minden Dawn-szindrómás személy közepes értelmi fogyatékosnak nyilvánul, valahol Ők örök gyerekek maradnak. Nem értik, nem fogják fel az őket körülvevő világból jövő negatív jeleket. Intenzíven, látványosan fejezik ki az érzéseiket. Úgy tudnak szeretni, ahogyan talán senki sem; őszintén, feltétel nélkül. Nem tesznek különbséget az emberek között, nem válogatják meg a barátaikat, nem ellenségesek senkivel, nem bánanak senkit sem, nem bíraskodnak. Hát nem olyanok, mint az angyalok?

Azonban ezeknek az angyaloknak sem könnyű az élete. Sem nekik, sem az őket körülvevő embereknek.

A Dawn-szindrómások életük folyamán soha nem lesznek képesek ellenőrzés és segítség nélkül önálló életet élni! Bár, amennyiben idejében elkezdődik a fejlődésük, jó esélyük van rá, hogy megtanuljanak olyan alapvető tevékenységeket, amik nélkül sokkal nehezebben boldogulnának a mindennapi életben, de sosem lesznek képesek teljes mértékű önállóságra.

Napjainkban egyre több lehetőség nyílik meg mind a Dawn-szindrómások, mind a családjaik számára, hogy tájékozódjanak, kapcsolatot teremtsenek sorstársaikkal. Alapítványok jönnek létre, konferenciákat, találkozót szerveznek. Weboldalak alapulnak, fórumok, ahol eszmét és tapasztalatot cserélhetnek a Dawn-szindrómások környezetében élők, vagy akár azok, akik egyszerűen csak érdeklődnek.

Sajnos napjainkban egyre magasabb a Dawn-szindrómás születések száma. Az anya életkorával egyenes arányban növekszik a kromoszóma-rendellenességek ezen típusának kialakulásának esélye. Az általános statisztikák szerint a harmincöt éves kor az ami vízválasztónak számít, harmincöt éves kor feletti anyáknál ugyanis sokkal nagyobb számban fordul elő Dawn-szindrómás szülés. Egy másik elkésztő statisztika szerint minden 7 Dawn-szindrómás születésre jut egy halva születés.

Sok szülő esik kétségbe, amikor 9 hónapi örömteli várakozás után szembesülnek a ténnyel, hogy az álmaik romokban hevernek és talán sosem lesz olyan semmi amilyenek Ők azt eltervezték. Gyakori az, amikor az első kétségbeesés miatt a szülők lemondanak a picibabáról, örökbe, vagy állami gondozásba adják babákat. Ez szomorú. Személyes tapasztalataim alapján elmondhatom, hogy néha kegyetlen, és néha nagyon nehéz mellettük, velük, de néha a világ minden angyalánál nagyobb csodákra képesek, akár egyetlen mosollyal is! És köztünk élnek...!

Agócs Zsuzsanna

LEADER – ÚMVP végrehajtásáért felelős munkaszervezet felállítása

2008. május 30-án elfogadásra került a Jászsági Kistérségi Helyi Közösség előzetesen elismert vidékfejlesztési akciócsoport által készített Helyi Vidékfejlesztési stratégia (HVS).

A nyár folyamán (2008. augusztus 22.) bejegyzésre került a Jászsági Kistérségi Helyi Közösség (JKHK) Egyesülete. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) III. tengelyes, nem horizontális intézkedéseinek (mikrovállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása, a turisztikai tevékenységek ösztönzése, a falumegújítás és -fejlesztés, a vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése), valamint IV. tengelyes LEADER intézkedéseinek – ÚMVP végrehajtási időszakában (2015. december 31-ig) – megvalósítása érdekében az FVM, mint az ÚMVP végrehajtásáért felelős Irányító Hatósága (IH) együttműködési megállapodást fog kötni a JKHK Egyesülettel s annak munkaszervezetével.

A felállított munkaszervezetnek többek között az számos feladatot kell ellátnia annak érdekében, hogy a pályázó ügyfelek (végső kedvezményezettek) minél hatékonyabban tudjanak részt venni a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósításában,

minél eredményesebben jussanak fejlesztési forrásokhoz. Ezek a következők: ügyfélszolgálati tevékenység, HVS karbantartása, felülvizsgálata, ügyfelek képzése és továbbképzése, tájékoztatás, informálás, támogatási, kifizetési kérelmek összeállításának segítése, illetve támogatási kérelmek elektronikus rögzítése.

A fenti feladatok elvégzésére az egyesület jogosult támogatási kérelem benyújtására. Az Irányító Hatóság által megszabott feladatok, az ezekre fordítandó összegek nagysága, kerete, igénybevétele feltétele rögzítésre kerül. A működéssel kapcsolatban felmerült költségeket legkorábban 2008. augusztus 1-től, illetve az egyesület hivatalos bejegyzését követően lehet elszámolni.

Bízunk benne, hogy a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában szereplő tervek, intézkedések megvalósítására minél hamarabb sor kerülhet és ennek lebonyolításában nagyon nagy szerep hárul a Jászapáti felállítandó JKHK Egyesület munkaszervezetére.

A jászfényszaruai civileket, vállalkozókat folyamatosan tájékoztatjuk a LEADER program fejleményeiről.

Kovács Béláné Pető Magdolna
JKHK Egyesület Civil Tagozat vezetője

Fényszarusi élet

Körkérdés

Új térfigyelő kamerákat szereltek fel az általános iskolában!

Megkérdeztük az iskola vezetését, miért tartották fontosnak, hogy felszerelésre kerüljenek ezek a kamerák.

Az ötlet szülői kezdeményezésre jött létre. Elsősorban a kerékpártárolónál tartották fontosnak, hogy megfigyeljék a területet, mert nagyon sok kerékleeresztés, rongálás és lopás történt. Ezt az ötletet az iskola is támogatta. Kiegészítették még azzal, hogy a bejáratokra irányított kamerákat is felszereltek. Ezeket azért tartották szükségesnek, mert nagyon sok betörés történt az elmúlt időszakban, sok a rongálás, illetéktelen behatolás. A nagyiskolába például beugráltak és a személygépjárműket telerakták hulladékkal.

Közös megegyezéssel arra döntöttek, hogy visszatartó erő lehet, ha ilyen módon próbálnak prevenciót alkalmazni. A szülők kérték, hogy a 2007. évi pénzmaradványt erre költessék és 450.000 Ft-ért megvásárolták a berendezést, melyeket a kisiskolában és a nagyiskolában is beszereltek. A kamerákhoz tartozik egy monitor, melyen figyelni lehet, hogy történik-e elkerülendő cselekmény, illetve 24 óra visszamenőleg rögzíti a készülék az eltelt időt.

Megkérdeztük a szülők véleményét is:

Gebura Katalin:

A kamerák működését több szempontból hasznosnak találom:

A biciklitárolónál már tavaly működésbe lépett kamerák által kiszűrhetőek azok a személyek, akik sportot űztek pl. a kerékpárok leengedéséből, rongálásából. Ez igen sok kellemetlenséget okozott a messziről bekerekező gyerekeknek.

A folyosókra felszerelt kamerák pedig az iskola tulajdonának „védelmét” szolgálják, mert sajnos az nem mindenkinek egyértelmű, hogy utána még nagyon sok gyerek is

használhatna nagyon sok eszközt, berendezési tárgyat.

Utolsónak említeném meg még azt a hasznát a kamerának, ami – nagyon bízom, hogy csak feltételezés a részemről – a gyerekek egymással szemben elkövetett nézeteltéréseinek „lerendezése” miatt is visszatartó erőként hathat.

Összegezve mégis úgy gondolom, sajnálatos, hogy csak ilyen eszközök bevonásával lehet az iskolai biztonságot fenntartani, bár ez társadalmunk problémája is, csak kicsiben.

Cseszkóné Zsámboki Tímea

Nagyon jó ötletnek találom a térfigyelő kamerákat, hiszen a tanárok nem lehetnek ott mindenütt. Hallani olyan esetekről is, amikor az idősebb diákok éreztetik „felsőbbrendűségüket” a fiatalabbakkal szemben, sokszor a testi erejük bevetésével. Talán a lopásokat is el lehet kerülni ezáltal. A mi időnkben még nem volt ilyen fejlett a technika, bizony engem is megloptak akkoriban. Én szedtem a pénzt a Pajtás újságra és meg is fosztott ettől egy kedves osztálytársam. Talán ilyen esetek nem történnek már...

Törökne Tusor Mária

Sajnos, hogy ilyen eszközökkel kell az iskola és a gyerekek biztonságát megóvni, mert ezek szerint a tanári felügyelet – melyet elvárnam az iskolában – nem elégséges. Szülőként minden olyan intézkedést szívesen látunk ami a gyermekeink érdekét szolgálja, hogy az iskolában zavartalanabb legyen a tanulás és tanítás. Reméljük hogy csökkenni fog a kerékpárok megrongálása, kevesebb lesz a verekedés, és talán nem lesz észrevétlen a tolvaj besurranása sem.

Ézsiásné Bognár Ildikó

Pályázatokat nyert a Bedekovich Népfőiskola

A népfőiskola a tavasz folyamán több pályázatot nyújtott be a Szociális és Munkügyi Minisz-

térium és a Nemzeti Civil Alapprogram (NCA) által kiírt felhívásokra. Az alábbiakban 5 db pályázatról adunk tájékoztatást.

2008. március 21-én az Észak-alföldi Regionális Kollégium által kiírt **Regionális civil szervezetek működési támogatása** c. pályázati felhívásra népfőiskolánk sikeresen pályázott. Ez lehetővé teszi, hozzájárul az éves működés zavartalan lebonyolításához. Természetesen működésre pályáztunk a Jászfényszaru Város önkormányzatához is. Ezúton szeretnénk megköszönni a nekünk nyújtott támogatást.

2008. március 28-án az NCA Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma által kiírt Civil együttműködések, érdekképviseleti és egyéb hálózati rendszerek létrehozása, fejlesztése c. pályázati felhívásra készített **„Civil együttműködés, hálózatépítés és érdekérvényesítés a régiós határon innen és túl”** c. pályázatunkat az NCA Kollégium pozitívan bírálta el, megvalósításra alkalmasnak találta. A pályázatunk célja közös érdekekért, szakmai célokért tevékenykedő, működő civil szervezetek tartós együttműködésének továbbfejlesztése, bővítése, érdekérvényesítést elősegítő szakmai programok lebonyolítása. A céljaink elérése érdekében a projektünk főbb programelemei: műhelymunkák, jó gyakorlatok bemutatása, készség és kommunikációfejlesztés, szakmai tapasztalatcsere, esettanulmányok feldolgozása, értékelése, egyebek.

2008. április 11-én pályázatot nyújtottunk be az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium által kiírt **„Civil szervezetek szakmai tanulmányútjának támogatása”** elnevezésű pályázati felhívásra **„Szakmai tapasztalatok cseréje két régió civil és vállalkozó női között”** címmel. az NCA Kollégium a Nyugat-Dunántúli régióba, a Zalai Kistérségbe tervezett szakmai tapasztalatcsere utunkat, ennek 25 fő részvételével történő lebonyolítását támogatásban részesítette. Célunk, hagyományt teremteni a régiók közötti együttműködéseknek, lehetőséget adni a civileknek, vállalkozó vagy vállalkozásukat tervező nőknek, hogy szakmai kompetenciájukat megerősítsék. A korábbi projektjeink során nagy sikere volt a szakmai tapasztalatcsere, az egymástól való tanulásnak. A tanulmányút tervezett időpontja 2008. szeptember 19-21.

2008. április 11-én az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium által a Települési/kistérségi szintű civil érdekérvényesítést és a társadalmi nyilvánosságot szolgáló projektek támogatása elnevezésű pályázati felhívásra benyújtott

„Közösségi szerep: érdekek – képviselet – partnerség

párbeszéd program három megye, három régió határán” c. projektünket nyertesként értékelték. A projekt célja olyan együttműködési rendszer kialakítása, ahol az érintett civil szervezetek lehetőséget kapnak – közös fellépésre, érdekérvényesítésre, érdemi együttműködés kialakítására, társadalmi párbeszédre a civil részvétel kiterjesztéséhez, a nyilvánosság megvalósítására és szélesítésére.

2008. május 18-án pályázatot nyújtottunk be az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium által kiírt **„Nyomatott sajtótermékek fejlesztésének és létrehozásának támogatása”** elnevezésű pályázati felhívására. Pályázatunkat, melynek címe: **„Civil közéleti hírmondó három megye, három régió határán”**, az NCA kollégium bíráló bizottsága megvalósításra méltónak találta. A Népfőiskola 15 éves tevékenysége során azt tapasztaltuk, hogy a vidékfejlesztés fenntarthatóságának kulcsa a hagyomány és innováció. Ezért visszatérünk gyökereinkhez, szülőföldünk kincseihez, de egyben előre is lépünk az együttműködés, partnerség felé. Ezt a célt kiválóan támogatja a civilek kezdeményezésére létrejött Pipafüst című újság. Sajtópályázatunkkal a civil szervezetek társadalmi szerepvállalását, a széleskörű nyilvánosságot, a helyi döntések előkészítésében történő közreműködést kívánjuk erősíteni. Továbbá azt, hogy a társadalom széles rétegei megismerjék a civil szervezetek sokszínű, tartalmas, hasznos tevékenységét.

A beadott pályázataink jelentős részben a Jászfényszarun élő embereket célozzák meg, legyen az civil, vállalkozó vagy egyéb szférához tartozó személy. Projektjeink megvalósítása során szeretnénk elérni, hogy a civil szervezetek, civilek még inkább részt vegyenek a közéletben, betekintést kapjanak más régiók életébe, településünket érintő döntések előkészítésében, véleményezésében aktívan közreműködjenek, még szorosabb kapcsolat alakuljon ki az egyes szférák között, megtanuljunk összefogni, együttműködni közös céljaink elérése érdekében.

Az összefogás, együttműködés csiráit jól illusztrálta a 2008. augusztus 9-én megrendezett Tarlófesztivál egész napos új, hagyományteremtő programja is. A Bedekovich Népfőiskola igyekszik Jászfényszaru város hírnevét határon innen és határon túl is a maga eszközeivel, programjaival ismertté tenni. Úgy gondoljuk, hogy az olyan civil szervezetek, mint a népfőiskola, a FÉBE a Huszárbandérium és sorolhatnánk még tovább, jó példával járnak elől e téren.

Kovács Béla,

BLNT projektmenedzser

Jászbaráti Társaságok IV. Fóruma

Jászfényszaru után 2008. szeptember 13-án Jásztelek adott otthont a Jászbaráti Társaságok IV. Fórumának. 9 óra 30 perctől a művelődési házban gyülekeztünk, a Fényszarusiak Baráti Egyesületét a találkozóon Nagyné Kiss Mária, Varga Gáborné és Tóth Tibor képviselte.

Ivanics Gábor a Jásztelkiek Baráti Körének alapító-elnöke köszöntötte a résztvevőket. Az alkalomhoz illő műsorral a Jásztelki Akácvirág Népdalkör kedveskedett. A nagyterem falai megteltek a baráti kör tagjainak alkotásaival, a festmények, grafikák mellett goblenképek is kiállításra kerültek. Az alkotókat a település jegyzőnöje mutatta be.

Ivanics Ferencné nyugalmazott jegyző a település múltjáról, jelenéről szólt.

Az ebéd előtti séta alkalmával megnéztük a műemlék jellegű Rk. templomot, ellátogattunk az 1996. októberében megnyílt 1850-es években épült tájházhoz is. A főtér szoborkompozícióit is körbe jártuk, köztük a Jásztelkiek Baráti Köre által megvalósult Redemptio emlékkövet.

A séta után jólesett Jolika ízletes és bőséges ebédje.

Az ebédet követően szakmai fórumra, tapasztalatcsere kerület sor. A baráti társa-

ságok képviselői szóltak tevékenységükről, az együttműködés előnyeiről. A turisztikai célt is szolgáló Eldorádó-tó bemutatásával zárult az egész napos program. Köszönjük a szervezőknek a találkozó, fórum megszervezését.

Az V. fórum 2009. évben Jászárokszálláson lesz, melyre az Árokszállás Baráti Körének képviselői a meghívást már most tolmácsolták a jelenlévőknek.

Tóth Tibor

Mikszáth Kálmán: Gavallérok

1897

[...]

Hát mit érnek nekem a lapok igazságai? Semmit. Éppen a hazugságaikba vagyok szerelmes. Becsületesemre mondom. Vegyük például a mohácsi csatát, ahol, mellékesen legyen mondva, részt vett Csapiczky Pál is a három fiával. Milyen érdekes volna, ha már akkor is jár vala a *Pesti Hírlap* és beszéli a dolgokat napról napra, ahogy a riporterek kiszagolták, meghallották. Egy nap ezt, más nap azt, Tomory vállalja a vezérséget, Tomory nem vállalja a vezérséget. A király haragszik. Tomory duzzog. Az *Egyetértés* ma meginterjúvolta Tomoryt. Az egész interjú, mint a *Bud. Corr.* jelenti, légből kapott koholmány. Az Egyetértés, úgy látszik, csak a Tomory egyik apródjával beszélt és a többi meg a többi. Istenem uram, hát nem éppen ezekben a hazugságokban volna most bent a *világosság!* Mennyit érnének most ezek a hazugságok! Micsoda öröm volna efféle újdonságokat olvasni! „Még mindig tartja magát a hír, hogy a pápai követ azt írta a Vatikánba, hogy »rex non habet calceas« (a királynak nincs csizmája). Zápolya uramat ez annyira felbőszítette, tudósítónk biztos értesülése szerint, hogy saját költségén két pár kordováncsizmát varratott öfelségének.”

A SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány konferenciája

A SEED Kisvállalkozás-fejlesztési Alapítvány 2008. szeptember 11-én díjátadóval egybekötött konferenciát tartott a családi vállalkozásokról. A téma aktualitását az adta, hogy hazánkban a rendszerváltást követő néhány évben indultak el az első vállalkozások, amelyek most kezdik a generációváltást.

Az egy családon belül legalább két családtag tulajdonában lévő vagy irányításával működő vállalkozást családi vállalkozásnak hívjuk. A regisztrált vállalkozások több mint 50 százaléka ilyen. A családi vállalkozások más típusú problémákkal küzdenek, mint hagyományos társaik. A legkényesebb ügyek közé tartoznak a tulajdonlás, az utódlás, a vezetés javadalmazása, a konfliktuskezelés, a családtagok és a külső munkatársak kapcsolata.

Az említett arány Magyarországra is vonatkozik, ennek ellenére még a vállalkozásfejlesztés szakmai berkeiben is keveset foglalkoznak ezzel a speciális igényekkel rendelkező csoporttal, nemhogy a közéletben.

A téma aktualitását az adja, hogy hazánkban a rendszerváltást követő néhány évben indultak el az első vállalkozások, amelyek most kezdik a generációváltást: a szülők a nyugdíjhoz közeledve most adják át a stafétátot gyerekeiknek. Az utódlás az egyik legérzékenyebb kérdése a családi vállalkozásoknak, így nagyon időszerű megismerni a helyzetet nehezítő körülményeket, és felkészülten útnak indítani az ún. második generációs vállalkozásokat.

A tipikus problémákat tárgyalják meg

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium és más társaságok (Budapest Bank, OTP Ingatlan, Dimenzió Egészségpénztár) hozzájárulásának köszönhetően a közhasznú konferencián neves hazai és külföldi előadók elemzik a családi vállalkozások tipikus problémáit, illetve személyes élményeiket és tapasztalataikat arról, hogy hogyan lehet összeegyeztetni a magánéletet és az üzletet. Kiemelt téma az előadások között az utódlásban érintett felek körüli konfliktusforrások, az egymással szembeni elvárások.

A rendezvényen kerül sor a SEED Alapítvány által meghirdetett családi vállalkozás esettanulmány pályázat nyertesének kihirdetésére. A verseny célja, hogy a nyertesek tevékenységének bemutatásával hatékonyan működő példákat mutasson a vállalkozótársaknak. A támogatók felajánlásának köszönhetően a nyertesek különféle díjakat vihetnek haza. A verseny első helyezettje a Babják és Fiai Kft., amely száraztésztagyártással foglalkozik, második helyezettünk a Massányi Művek egy többgenerációs, gombok készítésével és kereskedelmével foglalkozó családi vállalkozás, a

Az esettanulmány pályázatra készített anyagok közül Bobályné Bányai Mária vehette át a III. helyezés díját a Bobály FÉM-MŰ családi vállalkozásról készített tanulmányért!

harmadik helyezett fémszerkezeteket készítő Fém-Mű Bt., a negyedik helyezett a Caelum-Art Grafikai Stúdió Kft., amelynek tevékenységi körébe az alkotóművészet, a webgrafika és a sajtófigyelés tartozik.

A SEED Alapítvány Családi Vállalkozás

Programjának idei harmadik eleme az októberben induló, az ország hat helyszínén megszervezett kétnapos tréningorozat, amely a növekedésmenedzsment témájával foglalkozik, és kifejezetten családi vállalkozásokra fókuszál. **SEED**

Ez aztán a kemény dió: hogyan vállalkozzunk családban?

Egy családi vállalkozás létrehozása, működtetése, sőt az utódlás maga is nehéz akadály, melynek sikeres átugrásához sok energiára és odafigyelésre van szükség. Azok, akik saját üzlet indításában gondolkodnak, de azok is, akiknek már van saját családi cégük, számos hasznos tippel lehetnek gazdagabbak a múlt héten megrendezett SEED Családi vállalkozás konferencián elhangzottak alapján. Ezek közül most mi is tolmácsolunk néhányat.

A családi vállalkozás társas magány?

Egy családi vállalkozásban óhatatlanul szerepet játszanak a női és férfi előítéletek egymással szemben. Dr. Soltész Anikó felnőttképzési vezető elénk tárta a Seed Alapítvány működése során felhalmozott tapasztalatait ezzel kapcsolatban.

Így a nők tipikus előítélete, hogy a férfiak kitarthatók, határozottak, kockázatvállalóak, jó vállalkozók, s kapcsolati tőkéjük a bölcsőtől a sírig tart. A férfiak viszont általában úgy gondolnak a nőkre, mint analitikus gondolkodású, jól terhelhető, óvatos döntéshozó, aki jó adós, s jól kommunikál.

A felnőttképzési vezető tapasztalatai szerint 1997-től volt egyre inkább jellemző, hogy házaspár-vállalkozók jelentek meg, akiknek a gyerek ott volt a jövőképeben, s ez befolyásolja a döntéseiket. Ekkortól a családi vállalkozásokon belül érezhetően megváltoznak a hangsúlyok, hiszen közös jövőről beszélnek, a jó tulajdonságokra koncentrálnak, a házaspár kiegészíti egymást. Ez immár azt jelenti, hogy közös vállalkozóvá válnak, s egyfajta belső ügyfélszolgálat jön létre, az egyik fél lemond valamiről, de ezt másnap visszakapja.

Manapság a családi vállalkozásokkal kapcsolatosan egyre gyakrabban kerül napirendre a visszaforgatás vagy a felélés dilemmája, különösen azoknál a mikro-vállalkozásoknál, ahol egyébként is keveredik a családi kasszával a vállalkozás pénztára. A családi vállalkozásokkal kapcsolatosan egy máig megoldatlan gyökérprobléma a kommunikáció hiánya, vagy a rossz kommunikáció. Egy másik örökös problé-

mát a bizalomhiány képez Dr. Soltész elmondása szerint.

A felnőttképzési vezető kiemelte, a családi vállalkozás megteremtéséhez harmóniára van szükség, azonban a harmóniakeresés konfliktusokkal jár, így utódlást szeretnének a szülők, de ehhez nem adnak működő kooperációs mintákat. Emiatt pedig sok családi vállalkozás a társas magány színhelye.

Emellett ma még az is nehezíti a helyzetet, hogy a vagyonegészítés kérdése gyakran megelőzi az utódlást, ilyen például a válás.

A felnőttképzési vezető végül azt a következtetést vonta le, hogy csak a tanuló vállalkozások lehetnek sikeresek, növekvők, innovatívok. Üzleti tervezést, innovációt, időbeosztást, pénzügyeket, szabály-ismerteket, feladatok időbeli és pontos átadását, demokratikus vezetést kell tanulni.

Milyen egy magyar kisvállalkozás – hullámszerű váltás jön

A Budapest Bankkal közösen készített nemrégiben felmérést a családi vállalkozásokról a Budapest Corvinus Egyetem Kisvállalkozás-fejlesztési Központ (BCE KFK), ennek eredményeivel kapcsolatban Dr. Szirmai Péter a BCE KFK igazgatója a vállalkozások életciklusával, illetve az utódlási problémákkal kapcsolatban elmondta, ma a világon a vállalkozók 5-7 százaléka válik ki évente és vált. Magyarországon azonban ez nem így van, ugyanis itt egy nemsokára egy hullám jön azok között, akik eléri a nyugdíj-korhatárt, ez pedig az egyéni problémák mellett egy foglalkoztatási, munkaszervezési kihívás is.

A vállalkozások kapcsolati rendszerével kapcsolatosan az igazgató elmondta, a nyolcvanas évek elején a vállalkozók ezt tulajdonképpen kapták, eleinte nem volt nagy gond, hiszen kezdetben a vállalkozók a negyvenes korosztályból kerültek ki. Ebben az időszakban még könnyen lehetett kimazsolálni a jó alkalmazottat, ma már más a helyzet, egymástól kellene elcsábítani a munkaerőt. Az utódlással kapcsolatban egy fontos kérdés: az utód, aki továbbviszi a céget, hogyan lesz alkalmas arra, hogy továbbvigye a céget?

A vállalkozói boom a kilencvenes évek első felében következett be Magyarországon, így 2000-ben már több mint 1 millió bejegyzett vállalkozás volt itthon. Figyelembe kell venni ezeknek a vállalkozásoknak a 70-75 százaléka működik valóban. Dr. Szirmai szerint sok cég azért lett fantomcéggé, ami azért vált azzá, mert elmúlt a piaca, vagy valamilyen konfliktus jött közbe.

Filep Judit, BCE Kisvállalkozás-fejlesztési Központ PhD hallgatója a kutatás eredményeinek bemutatása közben elmondta, az utódlás azért fontos egy családi vállalkozásban, mivel a generáción átívelő folytonosság álma áthatja a céget. A küszöbön álló generációváltás pedig egy fontos próbakő, az utódlás pedig kritikus a családi vállalkozások számára, mert kockán forog az egész vállalkozás.

A felmérés során megkérdezett 279 vállalkozó fele a következő 5 évben lesz érintett az utódlásban, azaz az adatok igazolták a teóriát, miszerint tömeges és lökészerű utódlás várható. A legnagyobb kihívást a leginkább megfelelő utód megtalálása jelenti, hiszen egyáltalán nem biztos, hogy a gyermek át akarja venni a céget.

Emellett az előd döntése a visszavonulásról is nehéz feladat. Problémát jelent ugyan, azonban kisebb kihívás az átmeneti időszak, az utód elfogadtatása. Nem jelent kihívást viszont a családi belviszályok

rendezése, a nem őszinte kommunikáció, illetve a vállalkozáson belüli ellenállás.

A válaszadók szerint a jó utód jó szervező és kommunikáció képességekkel, szakmai ismeretekkel rendelkezik, tud bánni a pénzzel, ismeri az iparágat, a versenytársakat, és a vállalkozást. Az utódlás szempontjából kevésbé fontos a nem, az életkor és a rokon kapcsolat.

A megkérdezett vállalkozások 75 százaléka nevezhető valóban családi cégnek, ahol több családtag is tulajdonos, vagy a családtagok meghatározó szerepet töltenek be a cég vezetésében, irányításában. A valóban családi vállalkozások 44 százaléka képzel el tiszta családon belüli utódlást.

A megkérdezettek 41 százaléka már családon belül megtalálta az utódot, 9 százalék pedig családon kívül. Ezzel szemben 20 százalék még nem találta meg a megfelelő utódot, 26 százalék szerint pedig még nem is kell megtalálni az utódot. Ez utóbbi csoport 3 alcsoportra bontható, ide tartoznak azok, akik számára az életkor miatt még nem lényeges az utódlás, azok akik elérkezettnek látták az időpontot, azonban nem találják a megfelelő utódot, s egy ilyen kijelentéssel vigasztalják magukat, illetve azok is ide tartoznak, akik idősek, de nem akarják átadni a céget, mert a saját fontosságuk bizonyítéka az, hogy visszavonuláskor a cég összeomlik.

Dr. Szirmai Péter kiemelte, hogy attól még, hogy egy vállalkozás családi, egyáltalán nem biztos, hogy kicsi, elég, ha például a hazai Zwackra gondolunk. A családi vállalkozások teljesítménye pedig igen sok esetben meghaladja a nem családi vállalkozásokét. A családi vállalkozások erőssége a pénzügyi stabilitás, az alacsony eladósodottsági szint, a piac változásaira történő gyors reagálás, az alacsonyabb adminisztrációs költségek, a generációk közötti tudástranszfer, valamint a magas minőségű termékek és szolgáltatások.

Beszámoló a zaklicznyi babfesztyváról

Beszélgetés a rendezvény méltán ünnepelt „sztárséfjével”, Kaszai Tamással

– Immár hagyomány teremtődött azzal, hogy te a lengyel testvérvárosban megrendezésre kerülő Babfesztyváron magyar gulyást főzöl. Kérlek számolj be az idei rendezvényről!

– Szeptember 13-14-én került megrendezésre a zaklicznyi Babfesztyvár, amelyre az Önkormányzat delegációján kívül engem személyesen, feleséggel és fiammal együtt meghívtak. Három éve főzök a fesztiválon babgulyást. Az első két esetben az alapanyagokat én ajánlottam fel lengyel barátaim számára. Az idén az elmúlt évek nagy sikerére való tekintettel arra kértek, hogy legalább 500 főre főzzek, azt is felajánlva, hogy a költségeimet fedezik.

A konyhai zsargonnal élve ez bizony „nagy tál tészta”! A szervező munka sok időmet igénybe vette az alapanyagok beszerzésétől az eszközök előkészítésén át az utazás megszervezéséig. Már a nyersanyag mennyisége is sokat elárul a feladat nagyságrendjéről. 40 kg marhahús, 25 kg füstölt hús, 25 kg tarka bab, 7 kg csipetke. A fentiek megfőzéséhez 6 bográcsra volt szükség, így Vágó Tibor sietett segítségemre 4 bogrács kölcsönzésével.

– Kikből állt még a delegáció?

– Az önkormányzat delegációját Lovászné Török Magdolna iskolai igazgató-helyettes, önkormányzati képviselő vezette. Tagjai: Rózsa László, mezőgazdasági vállalkozó, Lovász Dénes, Szerencsés Istvánné Bogusa, tolmács és feleségem Kaszainé Ocskó Györgyi, aki a személyre szóló baráti meghíváson túl a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaságot is képviselte, mint titkár.

– Miből állt a feladatokat?

– A delegáció tagjainak hivatalos célja a város ill. a Népfőiskolai Társaság képviselete, a kapcsolatok elmélyítése. Ezen túl azonban óriási részt vállaltak a főzéssel kapcsolatos gyakorlati feladatokból. Többek között az ő önkéntes jó szándékuknak is köszönhető a rendezvény sikere. Szükség is volt a kreativitásra, hiszen megérkezésünkkor derült ki, hogy a házigazdák által készített bogrács állvány mindössze 4 bográcsnak elegendő. A kihívás adott volt Rózsa László barátomnak: hegesztőgép, sarokköszörű, némi vasanyag, festék és máris készen volt az új 6 bográcsos, EU normáknak is megfelelő HACCP minősítésű magyar bogrács állvány, amit aztán a lányok ízlésesen feldíszítettek.

– A főzés menete hogyan zajlott?

– Az előkészületek után fél 12-kor a 6 bográcsban egyszerre elkezdtek pirítani a hagymát, úgy, hogy a három fiúra (Rózsa Laci, Lovász Dénes és Kaszai Marci) két-két bogrács jutott, én pedig mindig ott segítettem, ahol arra a legjobban szükség volt. Innentől már a szigorúan titkos babgulyás készítési fogásaimat alkalmazva peregték az események. Mindez természetesen a helyi és az országos sajtó, illetve a rádió és televízió társaságok érdeklődésének keresztüzeiben zajlott. 16 órakor megkondult a fedő, jelezve a „mű” elkészültét. A vendéglátás örömét és színvonalát fokozandó egy igazi magyaros meglepetéssel álltunk elő. Két gálás jászfényszarusi barátunk 10-10 liter jóféle kisüsti barackpálinkát illetve borpárlatot küldtek ajándékba lengyel barátainknak. Eközben, míg főtt a gulyás, a lányok a 20 liter jóféle magyar pálinkával kínálták az érdeklődőket. A pálinka osztásnál roppant nagy szükség volt a tolmácsunk helyzetfelismerő képességére, aki kedvesen, de határozottan figyelmeztette kétszer sorban állni akaró lengyel honfitársait, hogy ezt a különlegességet mindenki szeretné megízlelni.

A hálás közönség nem kis meglepedésére 500 adag pálinkát és több, mint 700 adag babgulyást osztottunk szét. Az már csak az én hosszú évek során összegyűlt tapasztalataimnak volt köszönhető, hogy egy másfél literes lábas gulyást eldugtam az asztal alá, így a magyar delegáció tagjai is megköstölhették.

– Milyen rendezvény volt még ehhez kapcsolódóan?

– Néptánc együttesek, humoristák, rockzenekarok, tv-sztárok fellépésével párhuzamosan az önkormányzat szervezésében gazdasági-kulturális kerekasztal megbeszélésére került sor, ahol egy EU parlamenti képviselő, országgyűlési képviselők, vajdasági vezetők, gazdasági közéleti szereplők vettek részt. Továbbá az ebből a régióból származó és külföldön (USA, Libanon, Japán stb.) tudósítóként szolgálatot teljesítő újságírók több, mint 30-an szintén jelen voltak. A mi delegációnk tagjai szintén részt vettek ezeken a megbeszéléseken. Tárgyalásuk eredménye már most körvonalazódni látszik. Az október 25-i „Kapcsolatok Napja” című rendezvényen; Jászfényszaruson, a zaklicznyi delegáció is jelen lesz.

Ézsiásné Bognár Ildikó

Tájékoztató a képviselőtestület 2008. szeptember 10-i üléséről

Szeptember első napjaiban meghívót kaptam a város képviselő testületének ülésére.

Az ülés napjának délelőttjén a tv csatornái között böngészve a Trió Tv adására figyeltem fel.

A műsorban Jászapáti város jegyzője tájékoztatta a város lakosságát, hogy szeptember 11-én testületi ülésre kerül sor, majd ismertette, hogy milyen napirendi pontok szerepelnek azon. A napirendi pontok rövid tömör tartalmára is kitért, valamint meghívta a város lakosságát, hogy minél nagyobb számban képviseltesse magát az ülésen.

A mi városunkban az ide vonatkozó törvényben foglaltaknak megfelelően a Polgármesteri Hivatal hirdető tábláján kifüggesztésre kerül ugyan a meghívó, illetve a napirendi pontok és ezzel véget is ér a lakosság tájékoztatása.

Nekem a Jászapáti módszer jobban tetszik. Ezért elhatároztam, ha már meghívót kaptam részt veszek a testületi ülésen és az ott elhangzottakról tájékoztatom (ha nem is minden részletre kiterjedően) a város érdeklődő lakosságát.

A testületi ülést a polgármester asszony távollétében az alpolgármester úr vezette. A meghívóban szereplő időpontban 9 képviselő úr/hölgy volt jelen. 4 fő távol maradt, majd mintegy 15 perccel a kezdés után 1 képviselő megérkezett.

* * *

Az első napirendi pontban a város 2008. évi első féléves költségvetéséről tárgyaltak.

Az előterjesztő Berényi Ferenc a pénzügyi bizottság elnöke volt. A bizottság megtárgyalta a költségvetés helyzetét, azt időarányosnak tartotta, a bevételi és a kiadási oldal egyensúlyban van.

Az általános iskola dologi kiadási oldalánál azonban jelentős túllépés történt, mivel az éves szinten felhasználható keret több, mint 90%-át elköltötték.

Ehhez a jelentős túllépéshez kapcsolódott Zsomboki Sándornak az oktatási és kulturális bizottság elnökének kérdése. Szakali János igazgató úr, mint intézményvezető a kérdés megválaszolását a következő testületi ülésre ígérte.

* * *

A második napirendi pontban előterjesztések szerepeltek:

– A szennyvízcsatorna hálózat harmadik ütemének kiépítéséhez készfízető kezességet vállalt az önkormányzat.

– Tapasztalva azt, hogy a hirtelen nagy mennyiségű csapadék keletkezése esetén több helyen is járhatatlanná válnak az utak a településen, három ütemben a következő utcákban a vízelvezető árkokat és padkákat rendbe tetetik. A megbízást több vállalkozó közül a legkedvezőbb ajánlatot benyújtó GEOGÉP Kft. nyerte. Ennek költsége 3.857.000 Ft. Első ütemben a Somogyi Béla, majd a Kölcsey Ferenc utca, később pedig az Aradi utca árkainak, padkáinak rendbetételére kerül sor.

– Az önkormányzat tulajdonosi hozzájárulását adta a Samsung Electronics Zrt. kérelméhez, hogy a kettes számú kamionparkoló bővítésre kerüljön, valamint az itt lévő földterületet a televízió gyár megvásárolhatja.

– A testület határozott abban, hogy nem 10%, hanem 15% önerőt biztosít ahhoz a közlekedés biztonságát fejlesztő pályázathoz, amelyben (siker pályázat esetén) 4 db Seles típusú sebességmérő elhelyezésére nyílna lehetőség a később kijelölendő útszakaszokon. Sajnos ezek a berendezések csak azt jelzik, hogy a gépjármű vezetője a megengedett sebességet betartja-e, egyéb szankciók alkalmazását nem teszik lehetővé. A könyvtár pályázatát is támogatta a testület mely siker esetén 100%-os támogatást biztosítana az infrastruktúra fejlesztéséhez. Az elnyerhető összeg 5.000.000 Ft.

– A volt gyógyszertár épületében az eredetileg előirányzott 8.986.000 Ft kiegészítésével összesen

10.446.000 Ft összegből két darab bérlakás kialakítására kerül sor.

– A Cigány Kisebbségi Önkormányzat 200.000 Ft-os laptop vásárlási kérelmét egyhangúlag támogatta a testület.

– Vagyonvédelmi rendszer korszerűsítése és bővítése a városházán. Előadó: Kiss Zoltán településfejlesztési bizottság elnöke. Mint azt többen bosszankodva tapasztalták több, mint 2 hétig, hogy az ország legnagyobb bankjának a városháza épületében működő bankjegykiadó automatája feltörési kísérlet miatt nem működött, elkerülhetlenné vált a meglévő vagyonvédelmi rendszer korszerűsítése. Tóth Tibor képviselő hozzászólásában kifejtette, hogy eddig sem a polgármesteri hivatal volt a fő célpont, ezért meg kellene kérdezni a terminál tulajdonosát, hogy anyagilag hozzá kíván-e járulni a munkálatokhoz. Az előterjesztő szóbeli kiegészítése során azonban az is kiderült, hogy a Polgármesteri Hivatal emeleti épületéből augusztus hónapban ismeretlen körülmények között eltulajdonítottak egy monitort, egy számítógépet, és annak tartozékait. A beszámolóban a rendőrségi nyomozás eredményéről nem esett szó.

A fenti vagyonvédelmi munkálatok díja 549.000 Ft-ot igényel. A testület egyhangúlag megszavazta az előterjesztést.

* * *

3. Tájékoztató fontosabb eseményekről, intézkedésekről. Előadó: Györi János alpolgármester.

– a folyamatban lévő beruházások a megfelelő ütemben folynak.

– a nagyskola fejlesztési pályázata sajnos nem nyert.

– Iomtanítási akció lesz 09.27-én. A szeméttelép 2009. január 1. utáni működésének meghosszabbítása érdekében a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás kérelmet nyújtott be az illetékes hatósághoz, hogy a jászfényszarusi lerakó működési engedélyének 2009. október 1-ig történő meghosszabbítását engedélyezzék.

– egy budapesti cég azzal az ajánlattal kereste meg az önkormányzatot, hogy felújított irodai székeket kínál eladásra. A székek új ára 100.000 Ft/db. Amennyiben az önkormányzat legalább 50 db széket vásárol, a budapesti cég 18.000 Ft+áfa/db-ra tudná az árat leszállítani. Az a döntés született, hogy minta darabot kérnek kipróbálásra és ezután adnak választ a cég ajánlatára.

* * *

Az alpolgármester úr ezt követően zárt ülést kért a téma kiemelt fontosságára való tekintettel. Ennek a napirendi pontnak a titkosságra hivatkozva még a témáját sem ismertették, így erről az olvasóknak számot adni nem tudok.

* * *

A 2008. 09.10-i testületi ülésről szóló fenti tájékoztatót a Pipafüst című újság szerkesztő bizottságának megbízásából Kaszai Tamás adta közre Tisztelt Olvasóinknak.

Terveink szerint a jövőben minden testületi ülésen a szerkesztőbizottság valamelyik tagja képviselteti magát, hogy az ott elhangzottakról Önöket tájékoztassa. Ugyanis a testületi ülések alapvetően nyilvánosak így a jelenlévők hozzászólási kérelem esetén kérdezhetnek, javaslatot tehetnek, véleményt mondhatnak. A szerkesztő bizottság a Pipafüst hasábjain is lehetőséget kíván biztosítani a hozzászólások, olvasói levelek számára. Abban bízva, hogy a beszámoló elején leírt Jászapáti példát követésre méltónak találja a lakosság által megválasztott önkormányzati képviselő testület is.

A kultúra követe

Sas István országos elismerést kapott

Az augusztus 20-i, Szent István ünnepünkön országos szinten rendszerint kitüntetések, díjakat is átadnak a szakterületükön kimagasló teljesítőknek. Az elmúlt héten ilyen elismerésben lehetett része Sas Istvánnak, a Déryné Művelődési Központ igazgatójának. Több évtizedes, kimagaslóan eredményes kultúraszervezői munkásságát – a szakmán belüli legmagasabb – Bessenyei György-díjjal jutalmazták. A kitüntetést Budapesten a Szépművészeti Múzeumban rendezett ünnepi ceremónián vette át Hiller István oktatási és kulturális miniszter-től. A díjazottat ez alkalomból kértem fel, hogy foglaljuk össze pályafutását.

– Általános és középiskolába Jászberényben jártam, majd a debreceni Tanítóképző Főiskola népművelő-könyvtáros szakán folytattam tanulmányaimat. Ott hat hónap elteltével vezetője lettem a város egyik leglátogatottabb ifjúsági kollégiumi klubjának, amely egyben a főiskolai szakképzés gyakorlati, módszertani műhelye is volt. Így az elméleti ismeretek elsajátításával párhuzamosan alkalmam volt különböző rendezvényeket szervezni, és betekintést nyertem azok gazdasági hátterébe is – kezdte bevezetőjében Sas István.

Az „országjárás” során igyekeztem a kollégák figyelmét ráirányítani a Jászságra, Jászberényre.

– A Déryné Művelődési Központban is számos területen dolgoztam.

– Szinte minden munkakörben kipróbálhattam magam. Voltam kiállításrendező, művészeti előadó, szervező, módszertanos, technikus, majd 1984-től igazgató-helyettes lettem. A művelődési területen végzett feladatokon kívül mindig is érdekelt a média világa. Így kerülhetett arra sor, hogy a helyi tv-csatorna első adásait kollégáimmal együtt készítettük a művelődési központban kialakított stúdióban. Pályázatokon nyert technikai eszközök segítettek a munkánkat. 1992-ben középfokú videofelvételkészítő és szerkesztői képesítő szakvizsgát tettem. Ekkor fogalmazódott meg a csángó fesztivál gondolata is, amely már az első évben nemzetközi érdeklődést váltott ki. Majd 1993-ban megpályáztam az intézmény igazgatói posztját. Öt pályázó közül Jászberény képviselő-testületének többsége nekem szavazott bizalmat, ezt a posztot azóta is betöltöm. Igazgatóságom alatt a Lehel Klub és Szabadtéri Színpad mellé megkaptuk a Bercsényi úti Gyermek Házát, az

kalommal kaptam ajánlatot. A művelődési központ az első munkahelyem, itt kezdtem pályafutásom 34 éve, augusztus 1-jén. Bizonyára fontos a megújulás, az új tapasztalatok szerzése. Azonban én ezen a pályán végigjártam a számléltatást, sok mindennel foglalkoztam. Szinte minden munkaterülettel megismerkedtem. Vallom azt, hogy ebben a házban úgy lehet jól, hatékonyan és gyorsan dolgozni, ha nagy az ember tudásanyaga, ismeretsége, jól ismeri a települését és az itt élőket. Itt kezdtem a munkát az itteni kapcsolataim segítenek mindennapi tevékenységem során, ezért nem váltottam állást. Itt mindig jöttek új feladatok, a munkatársak képesek voltak velem együtt „megújulni”. Ha jött egy-egy országos új áramlat – pl. nyitott ház mozgalom, civilszervezetek felé fordulás, a médiákkal való kapcsolattartás, idegenforgalom –, sosem vontuk ki belőle magunkat, sőt módszertani műhellyé váltunk.

Az elismerés, amit kaptam, a kollégáimnak is szól, hiszen együttműködés nélkül nem érhetünk volna el szép eredményeket. Örömmel tölt el, hogy erre az intézményre az országban mindig odafigyeltek, mert minden olyan új kezdeményezést igyekeztünk átvenni és továbbfejleszteni, amely új, helyi értékeket hozott a kultúra területére. Az intézmény kezdeményezője, elindítója volt a helyi sugárzó rádióknak, közel másfél évtizede jelentős eredményeink vannak a környezeti nevelés, egészséges életmód formálás területén is. Országosan is ismerik Jászberényi Nyár – Vigadalmi Napok rendezvénysorozatát. Az Észak-alföldi régióban már régóta, és most már egyre inkább más térségek is felfigyelnek ezen eseménysorozatra. Természetesen a körülményeink, amelyek a kultúra területén vannak, szűkösek, néha behatároltak. Azonban az elmúlt időszakban is voltak apró eredményeink, amelyekben előre tudtunk lépni, és vannak elképzelések, annak érdekében, hogy a jövőben is gazdagodjék a kulturális háttér. Adunk a lakosság igényeire, jó értelemben vett szolgáltató intézmény vagyunk. Ha hozzánk fordul valaki, valamilyen kéréssel nem azt keressük, hogyan lehet elhárítani, hanem a megoldáson

kezdünk el gondolkodni. Jó a kapcsolatunk a különböző civilszervezetekkel, gazdasági egységekkel, intézményekkel, magán-személyekkel, művészekkel. Nemcsak kulturális intézmény vagyunk, hanem a város olyan közintézménye, amelynek tagintézményeiben zajlik Jászberény számtalan eseménye, legyen az tudományos, oktatási, társadalmi, gazdasági vagy politikai. Sok rendezvény megszervezésében, lebonyolításában is kérjük a segítségünket, sokszor azok tartalmi részében is. Kisváros vagyunk, rengeteg kulturális értékkel, hagyománnyal, mi ezt próbáljuk ápolni és gazdagítani. A jövőben is úgy kívánok a munkatársaimmal együtt dolgozni, hogy nyitott, kulturális, közhasznú és turisztikai információkat nyújtó, a lakossági igényeknek megfelelő kulturális programokat adó intézmény legyünk. És munkánkkal, szak tudásunkkal segíteni akarunk mindenféle eseményt, amely a város életében jelentős.

Forrás:

Buschman Éva, Jászkuert, 2008/35.

– Mikor került a Déryné Művelődési Központba?

– A művelődési központ akkori igazgatója Papp Imre – volt gimnáziumi tanárom – 1974-ben kért fel, hogy legyek az intézmény ismeretterjesztési előadója. A művelődési központban dolgozó kollégák segítettek abban, hogy minél inkább megismerkedjem a különböző szakterületek sajátosságaiival. Az első években a mezőgazdasági és ipari üzemekben szervezett rendezvények, programok kapcsán sok emberrel kerültem kapcsolatba. A 70-es évek közepén nagyon népszerűek voltak a Jászságban és Jászberényben is az ifjúsági klubok, ezekben is közreműködtem, több programot szerveztem. A megyei klubtanács tagja voltam, így lehetőségem volt az arra érdemes közösségek működésének anyagi, tárgyi feltételeit segíteni. Még szintén a 70-es évek eseményeihez tartozik, hogy bekapcsolódtam a Népművelési Intézet keretein belül dolgozó szakmai kollégium munkájába. E tevékenységem kapcsán eljutottam közel 100 település művelődési intézményébe.

Ifjúsági Házat, az öregerdei és a nagyvisnyói üdülőtáborokat, létrehoztuk a Tourinform irodát, a Multi-Centert néhány éve pedig a Kossuth úti Civilház is hozzánk került.

– Mi a legnagyobb nehézség a munkájában?

– Az, hogy a napi szakmai munka mellett az intézményhálózatnak menedzselését, üzemeltetését is el kell, hogy lássam. Mégpedig úgy, hogy létesítményeink folyamatosan szépüljenek és komfortosabbak legyenek. Meg kell felelni az ÁNTSZ elvárásainak, alapvető a tűz- és munkavédelem, oda kell figyelni a rendszeres karbantartásokra. Nos, ezek, és számos egyéb gazdasági, műszaki feladat az, ami jelentős energiát igényel.

– Mit tart a legfontosabbnak a munkájában?

– Fontos, hogy itt maradhattam. Sokan mondják, bizonyos idő után munkahelyet kell váltani, hogy az ember ne fásuljon bele egy munkaterületbe. Én azonban nem mentem el máshová dolgozni, bár számos al-

Harmath József:

Bolyongás

Árnyékként követlek napjaidban,
Lelkemben bolyongsz minduntalan,
Csillagok fénye homlokodon,
Komor ráncok arcodon.
Süvít és morog a sötét éj,
És benne mozdulatlan várlak én.
A néma csillagokkal tücsök ciripel.
A szél zúgja dalunkat.
Dalolja, hogy feledd a múltat,
Mert szíved bennem kutat.
Szívem sokáig a távolban bolyongott,
Mint boldog madár, szárnyát kibontva
Repül feléd, hogy rátaláljon
Egy új otthonra.
Fenséges jelek, szemedben
kék víz szendereg,
Lábad alatt patak folyik,
Derekodon rózsza nyílik.
Én akarom locsolni,
Szirmaim szagolni, kecses szárát
átölelni,
A földjét kezemmel betakarni.
Itt akarok maradni.
Többé nem akarok bolyongni.
És nem akarok sohasem zokogni.

www.harmathjosef.extra.hu

www.versiroverseny.hu

Pipafüst

Közéleti Civil Hírmondó

Kiadja:

Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság
Felelős kiadó: Kovács Béláné Pető Magdolna

Szerkesztőség:

5126 Jászfényszaru, Fürst Sándor u. 1.

Fax: (57) 422-527

E-mail: info@bedekovich.hu

Szerkesztőbizottság elnöke:

Dr. Palencsár Csaba

Készítette: az Új Berea Kft.

Tel.: 455-9080, fax: 455-9081

e-mail: ujberea.kft@chello.hu

Felelős vezető:

a Kft. ügyvezető igazgatója

ISSN 1789-6304

A lap megjelenését támogatja:

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Nemzeti Civil Alapprogram

Jászágó rövid története

Jászágó a Jászság egyik legészakibb, a hevesi megyehatáron fekvő kis település. Az ember jelenlétét bizonyító, 5-6 ezer évvel ezelőtti emlékeket is őriz a helytörténeti gyűjtemény. A XIII. században az európai népvándorlás utolsó hullámaként érkező jászok, philiszteusok találtak otthonra községünk területén is. Gazdag kisvárost alkottak, öngazgatásuk, kapitányuk is volt, mint a többi jász helységnek. 1478 április 3-án kelt Mátyás király oklevele, melyben „Ágón lakó philiszteusok részére Zsigmond által 1412-ben kiadott kiváltságlevelét” megerősíti. A török hódoltság terheit Ágó is szenvedte. A sok szenvedés nem volt elég... a törökök felégették, a térkép ezután pusztaként jelezte helyét. A lakosság zöme Árokszállásra menekült, így történetünk a XVII századtól az Árokszállásba olvadt. I. Lipót a Hármas kerület részeként Ágó pusztát is eladta a Német Lovagrendnek. Mária Terézia 1745 május 6-án kelt kisdiplomája, majd ennek 1751-es törvénybe iktatása lehetővé tette a jászok önmegváltását. A királyi diplomában Ágó pusztája szerepelt, melyért 8 ezer rh. forintot fizettek. Az első országos népszámláláskor (1780-90) már volt állandó lakosa Ágónak, 1 polgár, és 1 zsellér család 11 fővel szerepelt az összeírásban. 1828-ban az egri egyházmegye 40 lakost mutatott ki. 1855-ben tagosították az árokszállási határt, állandó helyre kerültek a redemptorok földjei, és kialakult az ágói tanyavilág. 1925-ben 500 lakosa volt, és június 21-én felszentelték a kápolnával egybeépített iskolát. 1944-ben 40 házat számláltak, a korábban telepített szőlő kiüregedett, nem telepítettek újat, kertészeti kultúrával próbálkoztak, magtermelési, öntözési kultúrák terjedtek. A II. világháború itt is szedte áldozatait, nem csak a bevonult katonák között, hanem a lakosság a két átvonuló hadsereg harcaitól is szenvedett.

A tanyavilág nehéz esztendői voltak ezek, a családok megfogyatkoztak, sok volt a törvénytelenesség, a termelés jelentette volna az életet, de kevés volt az igavonó állat. Várták a földosztást, de csak 72 kh földet tudtak szétosztani. 1950-ben jegyzői kirendeltséget hoztak létre ebben az évben 388 lakóházat és 1554 személyt tartottak nyilván. 1952. január 1-én önálló közigazgatású, saját tanáccsal rendelkező Jászágó törvényesített a belügyminiszter. A következő évtizedekben eredmények is születtek, majd 1978-ban szereplő településnek ítéltett Jászágó és Jászárokszállás székhelyközséghez kötötték a sorsát, s az előljáróság a közigazgatás felelőse. Jászágó község 1990-től újra önálló, és önkormányzattal rendelkezik, a körjegyzőségen keresztül van kapcsolata az anyatelepüléssel, majd 1998-tól önálló jegyzővel, mindenkitől függetlenül működik a település önkormányzata.

A településen látogatható:

- a helytörténeti gyűjtemény, amely három részre tagolódik:
  - az iskolában berendezett (Jókai u. 14.) iskolatörténeti kiállítás, amely bemutatja az ún. zugiskolákat, valamint egy századeleji tanyai iskola világába kalauzolja a látogatót. Itt kerültek elhelyezésre a gyermekjátékok is.
  - régészeti kiállítás (Jászágó, Kókai tér 2.). Koronként kerültek vitrinbe a régi kultúrák tárgyi emlékei.
  - néprajzi kiállítás (Jászágó, Kókai tér 2.). A gyermeknevelés, a család ellátásához szükséges eszközök, a gazdálkodás eszközei, egykori paraszti és polgári viselet ruhadarabjai láthatók.

2006-os választás eredménye: polgármester: Mozsár László né alpolgármester: Peredi Zoltán

Képviselők: Bordás Miklós, Csikósné Kovács Margit, Dobos Sándor, Fehér János Kornél, Fellner Ferenc Zoltán, Dr. Szlávik József. Hivatalunk a körjegyző Mudris Andrásné dr. irányításával működik, vele együtt négy köztisztviselő dolgozik és egy hivatalsegéd.

Minden intézményünk működik: óvoda, általános iskola, napközi ellátás. A Jászsági Kistérségi Társuláson belül elsőként hoztuk létre az oktatási nevelési mikro társulást, ma is ez az egyetlen. Működik alapszolgáltatási központ, benne az idősek napközi otthona, családsegítés, házi segítségnyújtás, falugondnokai szolgálat. Gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, gyermekorvos is rendel két hetente, sajnos a háziorvosi ellátás most helyettesítéssel történik. Van művelődési házunk, könyvtárunk, benne művelődő kis közösségekkel. Közel negyven éve hímeznek az asszonyok, a kézimunkaszakkörben, tizenegy éve múlt, hogy énekelnek a népdalkör tagjai. Itt működik az Ágóiak Baráti Egyesülete, egy civil szervezet, amely 1992 óta gyűjti, őrzi és persze tovább adja a helyi hagyományokat. Sport egyesületünk, megújulásáért küzd, önkéntes tűzoltó egyesületünk, akik ötvenhatodik éve óvják értékeinket. Szorgalmasan ügyelnek a községünk területén a polgárok, és eredményesen működik a lövészkлуб, elsősorban az ifjúság közreműködésével.

A Szent Kereszt felmagasztalása

A búcsú szavunk még a honfoglalás előtt átvett ótörök szóból ered, és azt jelenti: felmentés. A szentségi bűnbocsánat, a szent gyónás eltörli a súlyos bűneink miatt megérdemelt örök büntetést, az ideig tartó büntetések elengedését pedig az egyház segítségével kérhetjük jó cselekedetekkel Istentől. „A búcsú Isten színe előtt, a már megbocsátott bűnökért járó ideig tartó büntetések elengedése, amelyet a katolikus hívó, aki megfelelően felkészült, és teljesítette a kiszabott feltételeket, elnyer az Egyház segítségével, amely mint a megváltás szolgálója, Krisztus és a szentek elégtételt nyújtó érdemeinek kincstárát hivatalosan kezeli, és abban részesítheti tagjait” (A katolikus egyház katekizmusa, n. 1471).

Ilyen „elengedés” tehát a „búcsú”. Nem a gyónás helyett, hanem után, szent helyek meglátogatásával, imádsággal, a felebarát segítségével, az egyház tagjaiként reméljük Istentől a felmentést bűneink következményei alól. Mindez fáradságot, egyfajta vezeklést is jelent.

Világrészek és nemzetek, sőt különféle vallások mind ismerik a zarándoklatok hagyományát. Búcsújárások évadján mi is tisztelettel emlékezhetünk a búcsújáró jászok lelkeségére. Földműves eleink a termés betakarítása után indultak világot látni, énekszóval, litániával kiesdeni Isten irgalmát. Jó a gyónásban megkönnyebbülni, erőt gyűjteni a további küzdelmes munkára. Búcsút nyerni ugyan máskor, más módon is lehet, de a zarándoklat kitüntetett helye és ideje annak.

Nagyt fordult a világ, de ha más hangsúlyokkal is, vonzó számunkra az Isten felé zarándokló életünket jelképező búcsújárás. Kegyhelyek látogatottsága, ifjúsági világtalálkozók, vagy akár Taizé tanúsítja ezt. Mert a búcsújárásakor együtt vagyunk, nagyobb közösségre találunk – „hiszek Uram, segíts hitetlenségemen” evangéliumi fohással Istenbe kapaszkodunk, hitünket nyilvánosan megvalljuk és ezzel is erősítjük, hogy a búcsúban felmentést remélünk.

Novák István, lelki atya a Jászberényi Nagyboldogasszony Kéttannyelvű Általános Iskola igazgatója prédikációját hallgatva a Szent Kereszt örök értékére csodálkozhattunk rá valamennyien e szép ünnepen.

Isten azért küldte el Fiát a világba, hogy általa üdvözüljön a világ – olvassuk a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén az evangéliumban.

Szent Pál tanítása szerint az az igazi bölcsesség, amikor az ember a Keresztben felismeri az üdvösség eszközt és nem akar másról tudni, csak a megfeszített Jézus Krisztusról.

Erre a bölcsességre szeretnénk mi is eljutni Krisztus Keresztje előtti mindennapi imáinkban, hogy szívünkbe fogadjuk a Kereszt titkát. Krisztus tanítványainkért keresztünket felvéve kell követnünk Őt.

A kereszt Krisztushoz tartozásunk, szenvedésünk és önmagunk számára való halálunk jele, de ugyanakkor a megdicsőülés jelévé is válik majd számunkra a feltámadásunkkor.

A mai ember sokszor tűnik a cselekvés és az állandó tevékenykedés megszállottjának. Sok esetben igaz ez az egyházi életre is. A tervezés, a gondos előkészítés és a megvalósítás valóban fontos és elengedhetetlen. Vajon valóban ez viszi előbbre Egyházunk életét?

Ha igennel válaszolnánk erre, akkor az emberi tevékenységet nagyobbra értékelnénk, mint Isten művét. Fel kell fedeznünk, hogy a keresztény ember és az egész Egyház sorsát Krisztus szenvedése és keresztje határozza meg, s mindazoknak a benne hívőknek a szenvedése, akik az Ő keresztjéből merítettek erőt a szenvedések elviseléséhez. Bármilyen programot vagy tervet készítünk, mindennek Krisztus keresztjéből kell kiindulnia, s ehhez kell csatlakoznia a mi áldozatvállalásainknak.

Jézus keresztútja azt mutatja, hogy az elesésekből fel lehet állni, s tovább lehet haladni az élet keresztútján. Nem elegendő számunkra, hogy a nagybőjti időben évente egyszer átelmélkedjük Jézus szenvedésének útját, hanem minden nap fel kell vennünk életünk keresztjét, hogy utunkat végigjárva eljuthassunk a feltámadásra.

A világ számára Jézus keresztthalála nem sikertörténet, hiszen félelem, fájdalom és szenvedés jellemzi. Sokan botrányosnak és értelmetlennek tartják. A hívő ember viszont mindez mögött meglátja Isten akaratát, s megérti a kereszt igazi üzenetét: megváltás, üdvösség, élet és remény fakad a keresztből.

II. János Pál pápa kéri imádsága: „Krisztusunk, ki elfogadod a keresztet az emberek kezéből, hogy Isten embereket üdvözítő szeretetének jelévé tudd, add meg nekünk és korunk minden emberének, hogy higgyünk e határtalan szeretetben, s átadva a kereszt jelét az új évezrednek, a megváltás hiteles tanúi lehessünk.

Krisztusunk, aki elestél bűneink súlya alatt és fölkelte megigazulásunkra, kérünk, segíts minket és mindazokat, akiket földre sújt a bűn, hogy föl tudjunk kelni és folytatni tudjuk utunkat.

Krisztusunk, aki eljöttél e világba, hogy meglátogasd azokat, akik várják az üdvösséget, add, hogy a mi nemzedékünk fölismerje látogatásodnak idejét, és része legyen megváltásod gyümölcseiben. Ne engedd, hogy miattunk és az új évszázad emberei miatt sírni kelljen, mert visszautasították az irgalmas Atya kezét.”

Horváth István Sándor és az Új Ember nyomán:
drka

10 éves a Pusztamonostoriak Baráti Köre

A Fényszaruiai Baráti Egyesülete képviselőjét is meghívta a Pusztamonostoriak Baráti Köre 2008. szeptember 6-án 15 órakor a Művelődési Ház nagytermében rendezett ünnepi közgyűlésre.

Bajtai Miklós – elszármazott pusztamonostori, aki az egyesület megalakításáért legtöbbet tett – köszöntötte a szép számmal megjelent tagságot és megjelent vendégeket. Elmondta, 1998. augusztus 20-i délután közhasznú egyesületként alakult meg a Pusztamonostoriak Baráti Köre, azzal a céllal, hogy összefogja és támogassa a közösség fejlődéséért, a családokért, az állampolgárokért tenni akaró embereket. Rendszeres kapcsolatot teremtsen a Pusztamonostorról elszármazottak és a helyben lakók között. A hagyományörzés, a lokálpatriotizmus erősítése érdekében összegyűjti a település emlékműanyagát, gondoskodik azok bemutatásáról. Mozgósítja tagjait a környezeti, természeti és kulturális értékek megóvásáért, a környezetet építő, szépítő közös tevékenységre. Az egyesület az elmúlt 10 évben eltérő színvonalon, de e célokért dolgozott, tevékenykedett.

A sok kisebb-nagyobb közös munkából kiemelkedik három tevékenység, beindították a Pusztamonostori Hírek című újság kiadványt, amely már havonta jelenik meg. Meghatározó kovácsa volt az egyesület a Jász Világtalálkozó megrendezésében való szervező, közreműködő munkának. Az egyesület egy Pusztamonostori Tájház „alapjait” már lerakta, amely először a júniusi világtalálkozón volt látható.

Megköszönte az elnöki posztot eddig időrendben be-

töltők munkáját, így Balázs Győző, id. Cserháti László, Hundt Csilla és a jelenlegi elnök Nagy Lajos tevékenységét. Az egyesület elnöke ezután a község szépítését, a Jász Világtalálkozó megrendezését segítő pusztamonostori lakosoknak oklevelet adott át. A 30 főt számláló alapító tagság az egyesület címerét ábrázoló terrakotta emlékplakettben részesült.

Az ünnepi közgyűlés résztvevőit köszöntötte Macsi Sándor, az Ágóiak Baráti Egyesülete választmányának elnöke, Bolla János, a Jászberényi Városvédő és Szépitő Egyesület elnöke, és Tóth Tibor, a Fényszaruiai Baráti Egyesülete elnöke.

A születésnapitortán meggyújtásra kerültek a gyertyák, majd Szécsényi Ignácné tombolaszámát húzták ki, így ő kapta meg a születésnapitortát.

Az előtérben az egyesület 10 éves tevékenységének jelentős eseményeit megörökítő fotókiállítás és a településről elszármazott Szénási Rozi naiv festő képeiből összeállított tárlat volt látható. A program zárásaként közösen átsétáltunk a szomszédos tájházba.

A meghívón szereplő Anatole France (1844–1924 francia Nobel-díjas író, költő, kritikus, akadémikus) idézet – „A múlt tisztelete az a vallás, mely az új nemzedék köteléke. Ne veszítsünk el semmit a múltból, mert csakis a múlttal alkothatjuk a jövőt!” – szépen kifejezi a baráti kör hitvallását.

A következő tíz évhez további eredményes munkát kívánunk az egyesület vezetőségének és tagságának.

Tóth Tibor

Konyha

Őszi gyümölcsök...

Sok diák az évszakok közül az őszt szereti a legkevésbé, hiszen ilyenkor kezdődik az iskola, egyre hidegebbre fordul az idő, jön a tél. Az őszen azonban a sok árnyoldala mellett ugyanúgy megvannak a maga szépségei is. Nemcsak a természet ölt ilyenkor tarkabarka színeket, hanem rengeteg zamatos gyümölcs is ősszel érik.

A legtipikusabb őszi gyümölcs a szőlő. Ilyenkor van a szüreti időszak, amit régen – és helyenként most is – szüreti mulatságokkal, bálokkal és különféle népszokásokkal, hagyományokkal kötöttek össze. Egyszóval nagy esemény a szőlőszedés, ám nemcsak azért, mert ez a finom gyümölcs ilyenkor kerül az asztalra, hanem elsősorban a bortermelés miatt. Ám minden ellenkező híreszteléssel szemében a szőlő gyümölcsként is nagyon egészséges, sőt a legegészségesebb gyümölcsök közé tartozik. Az ásványi anyagok közül leginkább káliumot tartalmaz, amely a szívritmus helyes működéséhez szükséges, a C-, E-, valamint a B-vitamin csoportjai pedig befolyásolják az immun- és az idegrendszert, valamint az anyagcserét.

A szőlő szervezetünkre való hatása függ a színétől is, és nem is gondolnánk, mennyi betegségtől védhet meg. A fehér szőlőt a tüdő- és májbetegségekben szenvedőknek ajánlják, a piros szőlőt tüdő-megbetegedések és asztma esetén, míg a sötét szőlő tisztítja a szervezetet, segíti a légúti gyulladásonknál és a vérszegénységnél. A szőlőben található rost segít kiválasztani a szervezetből a méreganyagokat. És ami szinte hihetetlen: a szőlő teljes értékű táplálék. Ha kizárólag gabonaféléket és szőlőt fogyasztasz, szervezeted mindenhez hozzájut, amire a jó teljesítőképességhez, egészséghez szükséges.

Őszi recept: szőlős rizzzel töltött csirke

Hozzávalók 4 személyre:

- 2 evőkanál olaj
- 15 dkg rizs
- 1 evőkanál ételízesítő
- 1 csipet curry
- 1 konyhakész csirke
- 30 dkg fehér szőlő
- 30 dkg fekete szőlő
- 1 tojás
- 1 evőkanál Rama margarin

Előkészítés: Lábasban felforrósítjuk az olajat, beletesszük a rizst, üvegesre futtatjuk, majd megszórjuk az ételízesítővel, a curryvel, felöntjük dupla mennyiségű vízzel, mint a rizs, és lefedve lassú tűzön kb. 15 percig pároljuk. Levesszük a tűzről és kihűtjük.

Elkészítés: A csirkét megmossuk, kívülről konyhai törülkövel szárazra töröljük, bedörzsöljük sóval, borssal. A szőlőt megmossuk és leszemezzük. A sütőt 180 fokra (gázsütő 2. fokozata) előmelegítjük. A kihűlt rizshez hozzáadjuk a szőlő egyharmadát mindkét fajtából, beleütjük a tojást és jól összekeverjük. A szőlős rizzzel megtöltjük az előkészített csirkét és hústüvel összetűzzük vagy összevarrjuk. Tepsibe tesszük, kevés vizet öntünk alá, alufóliával lefedjük, és kb. 50 percig sütjük. Ezután levesszük az alufóliát, és kb. 15 perc alatt ropogós pirosra sütjük. Kivesszük a sütőből, 10-15 percig állni hagyjuk, hogy szépen tudjuk vágni. Amíg a csirkét pihentetjük, serpenyőben felforrósítjuk a margarint, beledobjuk a maradék szőlőt és hirtelen, nagy lángon, rázogatva kb. 2-3 percig pároljuk. Feldaraboljuk a csirkét, és a szőlővel körítve tálaljuk.

Az obsitos mesél

Megkaptam a behívóm. Szolnokra kell bevonulni. Atyám ellátott mindenféle bölcs tanáccsal és két lapos üveg pálinkával, merthogy ez része a folklórnak és a jeles hagyományoknak. Tulajdonképpen a pálinkáért soha nem rajongtam, de a néprajzot tisztelve a szép szokásokat nem akartam felrúgni. Szolnokon bevagoníroztak bennünket és irány a nyugati határszél. Hosszú volt az út, az újdonsült cimborákkal az egyik üveget elfogyasztottuk. Megérkezve egy szép szál (kb. 150 cm) főtörzsőrmester fogadott bennünket. Érdekes egy figura volt, lángvörös haj és a feje is valami hasonló színt kezdett ölteni, ahogy óriási hangerővel ordítva beteretelt bennünket egy körletbe. Megparancsolta, hogy rakjuk ki a táskák tartalmát az ágyakra. Valahogy úgy alakult, hogy az én cuccaimat kezdte el matatni és kezébe akadt a pálinkásüveg. Valami sátáni vigyor jelent meg az arcán. A hangerőt, ami igazán nem volt kis teljesítmény, még feljebb csavarta: – Katona, mi ez?

Én gyorsan tanulok, láttam a többiek, hogy csinálják, vigyázzba vágtam magam: – Jelentem, arcszesz!

Valami síri csend lett, a sátáni vigyor eltűnt és valami bizonytalanság, megdöbbenés ült ki a céklaszínű arcra. Lassan, nagyon óvatosan lecsavarta az üveg kupakját. Kellemes szilvapálinka illat lengte be a termet. A légy zümmögését meg lehetett hallani. A vörösfejű szemei kissé zavarosak lettek, egy darabig zilált, hörgött, a nyakán lassan kidagadtak az erek, majd hangrobbanásszerűen kitért a torkából: – Ezt kellene a pofájára kenni! – majd a zsákmánnyal együtt elviharzott. Másnap már a századosnál kellett jelentkezniem kihallgatásra. A parancsnok nagyon kedvesen fogadott, atyáskodóan hátba veregetett, helyel és cigarettával kínált (már azt hittem, a konyak is előkerül és letegeződünk).

Ezek után egy órán keresztül arról faggattam, hogy csak félig vagy teljesen alkoholisták vagyok-e. A dolognak egyéb következménye nem lett, csak annyi, hogy én lettem a legnépszerűbb ember az újoncok között. Valahányszor egy tisztnek bejelentkeztem – ilyenkor mondani kellett a nevet – egy kicsit elgondolkoztak és azt mondták: – Á, maga az az arcszeszes katona!

Babszem Jankó

Iglice Gyermeknéptánc Együttes

1994 szeptemberében Jászfényszaru alapult egy gyermek néptáncgyűttes mely az „IGLICE” nevet kapta. Tagjai alsó és felső tagozatos, valamint néhány óvodás gyermekekből tevődött össze.

A nagy lelkesedés, eredményekkel és sikerekkel párosult, hiszen rövid időn belül rendszeres résztvevői voltak a helyi kulturális rendezvényeknek és hamarosan a környező települések is megismerkedhettek az együttes tudásával. Bemutakoztak Tóalmáson a Szomszédolás elnevezésű fesztiválon, Gödöllőn a Grassalkovich kastélyban, Budapesten az Országos Gyermeknéptánc Találkozón és még számos helyen az országban. A csoport rendszeres résztvevője a rangos hazai országos gyermek néptáncfesztiváloknak, ahol mindig szép sikereket érnek el. Az együttes néhány tagja az országos gyermek szőlőtáncfesztivál döntőjén is eredményesen szerepelt. 2000-ben országos szintű felmenő rendszerű Művészeti Fesztiválon vett részt az együttes, melynek elismeréseként a Kapolcsi Művészeti Napokon belül, az Ifjúsági Művészeti Fesztivál Gáláján vendégszerepelhettünk.

A nagy érdeklődésre való tekintettel az utánpótlás kérdése megoldott volt. Jelenleg az együttes négy csoporttal rendelkezik közel 60 fővel. A gyerekek igyekeznek a lehető legalaposabban elsajátítani a magyar paraszti tánc és zenei folklór még élő hagyományait, a táncos szokásokat és ezt a színpadi tánc törvényeihez igazodva hűen bemutatni. Az oktatók, akik a Jászsági Népi Együttes aktív táncosai, fontosnak tartják a gyerekek mozgásra, táncos közösségi életre nevelését.

Ahhoz, hogy az együttes továbbra is ilyen lendületesen dolgozhasson, a csoport vezetői létrehozták az Iglice Folklór Kulturális Alapítványt 1999 januárjában.

Az alapítvány célja, az Iglice Gyermeknéptánc Együttes anyagi fedezetének biztosításán kívül a helyi kulturális értékek, hagyományok őrzése ápolása és kutatása, valamint a különböző tájegységek hagyományainak megismertetése, nemcsak az együttes tagjaival, hanem Jászfényszaru és a környező települések lakóival is. Az Alapítvány magára vállalta a két évente megrendezésre kerülő, tavaly negyedik alkalommal megrendezett, Fény fesztivál anyagi háttérének biztosítását, valamint más

fesztiválok és kulturális rendezvények támogatását is.

Az Iglice Gyermek Néptáncgyűttes 1999-ben felvette a kapcsolatot a lengyelországi Zaklichyn városában működő gyermek néptáncgyűttessel, mely kapcsolatból az alapítvány segítségével 2000 nyarán egy kulturális szerződés aláírására került sor Zaklichyn és Jászfényszaru közt. A szerződés aláírása után a szervezet feladatának tartja a két város közti kapcsolat ápolását és a magyar népi kultúra és tánc megismertetését a lengyel fiatalokkal.

2001 szeptemberétől az Iglice Folklór Kulturális Alapítvány és a jászfényszarui Kooperatív Művészeti Alapiskola és Szakiskola közösen biztosítják az Iglice Gyermek Néptáncgyűttes szakmai és anyagi háttérét.

Bízunk benne, hogy alapítványunk segítségével az együttesből kikerülő fiatalok megállják a helyüket az életben, és hasznos tagjai lesznek társadalmunknak.

Péter Szilárd

Szabó Éva:

Küszöbre ülök

Küszöbre ülök most is,
hogya játszom,
mint otthon,
mikor még gyerek voltam.
Fehér álmat nyit fölöttem a jázmin,
nézem egy hangya csöpp nyomát a porban.
Harangoznak és jön haza az alkony,
tejút habzik az akácok alatt,
orrát a lucskos lila fénybe mártja,
míg homlokáról lecsúszik a nap.
Házunk előtt ül apró nagyanyám,
zörög az inda, fejt a babot,
villogva hullnak egy égi szakajtóba
száraz ujjáról a fehér csillagok.

A gazdálkodó ember kalendáriuma

A gazdálkodó ember számára nélkülözhetetlen volt az időjárás változásainak ismerete, az ismétlődő természeti jelenségek, jelek megfigyelése. Munkájának eredménye, sikere függött attól, mennyire tudta megfejteni a madarak röptében, a növények növekedésében, a házi- és vadon élő állatok viselkedésében megbúvó jelzéseket, hogyan vette át elődeitől az idő fordulását megmutató jeles napok üzenetét.

Jeles napok időjárás jóslása

Szeptember – Szent Mihály hava		
„Olyan lesz egész szeptember, milyen idő jön Egyeddel.”		
Egyed	szeptember 1.	Egyed ha fenn hordót görget, Jól terem jövőre földed.
		Ha elmúlt Egyed, A jószág már ehet.
Rozália	szeptember 4.	Rozália nevének viselőjét megoltalmazza minden bajtól, járványos betegségtől.
Kisasszony	szeptember 8.	Az időt Kisasszony napja, Négy hétre előre szabja.
		Kisasszony hajtja a fecskétet.
Mihály	szeptember 29.	Szent Mihálykor keleti szél, Igen kemény telet ígér.
		Szent Mihály öltöztet, Szent György vetkőztet.